

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL:1 SAYI:10 HAZİRAN 1989

"KISITLAYICI HÜKÜMLER VAR"

1982 Anayasası'nın değiştirilmesi için "başrak açan" İzmitli 12 Meslek Odası Başkanı, bu amaçla "başki grubu" olarak faaliyet gösterdiklerini siyasi partiler aracılığıyla konuştu.

TBMM'ye getireceklerini bildirdi. Anayasa'nın tümünü "antidemokratik" olarak nitelleyen oda başkanları, Meslek Odalarının çalışmalarını düzenleyen 135. maddede de kısıtlayıcı ve engelleyici hükümlerle dolu olduğunu söyledi. (Fotoğraf: İhha - Meliha TÜRKMENOGLU-İZMİR)

Meslek örgütlerimiz "Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olarak Anayasamızın 135. maddesine tabi kuruluşlardır. Mesleklerimiz farklı da olsa, hak, yetki ve yasaklamalar bakımından kuruluşlarımızı Anayasamızın aynı hükmü uygulanmaktadır.

Demokratik ülkelerin yönetiminde, meslek örgütlerinin önemli görevleri ve yetkileri vardır. Bu örgütler yasal ve ekonomik yönden kuvvetli ve bağımsız oldukları oranda, işlevlerinde başarılı, üyelerine ve ülkelerine daha yararlı olurlar.

12 Eylül'den sonraki ülkemizdeki düzenleme kuruluşlarımızı sıkıntıya, çalışmalarımızı zora sokmuştur. Hak ve yetkilerimizi belirleyen yasal düzenlemeler ve haklarımızı

5 HAZİRAN ÇEVRE GÜNÜ

Artan nüfus, gelişen endüstri ve ülkelerin doğal varlıklarını tehdit eden kirlenmeler çevre sorunlarını yirminci yüzyılın son çeyreğinde insanlığın en önemli konularından biri haline getirmiştir. Havası ve suyu kirlenmemiş, toprağı bozulmamış, gü-rültüden ve diğer kirliliklerden uzak; temiz, güzel, yeşil ve sağlıklı bir çevre insanların en büyük isteği, geleceğe de huzurla bakabilmenin en büyük güvencesidir.

Bilindiği gibi çevre sorunları, sanayinin gelişmesi ile gündeme gelmeğe başlamış, bu anlamda da çevre sorunları üzerin de ilk olarak gelişmiş ülkeler ilgilenmişlerdir. Daha sonrada, çevre sorunları tüm dünya ülkelerini, tüm insanlığı ilgilendirmeye başlamıştır.

Türkiye'de ise son yirmi yıl içerisinde çevrenin insanlar için çok önemli olduğu düşünülmeğe başlamıştır. Çevre ile ilgili sorunların çözümüne ilişkin çeşitli yasal düzenlemeler ve resmi kurallar düzeyinde örgütlenmelere gidilmiştir. Ülkemizde çevreyle ilgili ilk düzenleme 1930'lu yıllarda çıkarılan bir yasa ile gündeme gelmiştir. 1982'de Anayasa hükmü haline gelmiş, daha sonra 1983'de çevre kanunu çıkarılmıştır. En son olarakta 1984 yılında büyük şehirlerde çevreyi koruma görevi belediyelere verilmiştir.

Çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin belediye uygulamalarından da kısaca söz edelim. Son on yıl içerisinde İzmir'de çevre temizliği konusundaki çalışmalar oldukça hızlandı. Bu alandaki çalışmalara milyarlarca liralık yatırımlar yapıldı. Bazı yatırımlar, ön çalışmaları iyi yapılmadığı için heba oldu. Bundan sonra, bu alanda yapılacak çalışmalarda uzman kuruluşların verecekleri raporlara göre yatırım yapılacağına umuyoruz.

Ülkemizin ve tüm dünyanın güzelliklerinin korunması ve daha sağlıklı ortamlarda yaşamak dileğimizizle.

İzmir'deki 12 Meslek Odası'ndan

BASIN AÇIKLAMASI

kullanırken karşılaştığımız uygulamalarla ilgili olarak, bu basın toplantısını yapma gereğini duyduk.

Anayasamızın 135. maddesi örgütlerimizi "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" olarak tanımlamaktadır. Bu madde kuruluşlarımız için özetle "... Belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak ve diğer belirtilen amaçları gerçekleştirmek için kanunla kurulmuş, kamu tüzel kişilerdir" denilmektedir.

Maddeyi incelediğimizde görüyoruz ki, maddenin ilk fıkrasında neler yapabileceğimiz sıralanmıştır. Sonraki gelen fıkralarda da neleri yapamayacağımıza daha ayrıntılı ve daha geniş yer verilmiştir. 135. maddeye göre kuruluşlarımız:

- Kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremezler,
- Siyasetle uğraşamazlar,
- Siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler.

Bu yasaklamalardan ayrı olarak ta devleti idari ve mali denetimine bağlıdır.

Geçikmesinde sakınca bulunan hallerde, **seçilmiş organları, mahallin en büyük mülki amiri tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir. Amacı dışında faaliyet gösterdiği veya siyasetle uğraştığı bahanesiyle sorumlu organlarının görevine mahkemece son verilebilir** ve yerlerine yenileri seçtirilebilir.

Örgütlerimizin kuruluş kanunları (Av. Kanunu, Türk Tabipler K. gibi) Anayasamızın bu kısıtlayıcı hükmüne göre yeniden düzenlenerek faaliyet alanlarımız olabildiğince daraltılmış, devletle ilişkilerimiz daha bağımlı hale getirilmiştir.

Her toplumsal ve ekonomik örgütlenmenin kendine özgü kuralları vardır. Dernekler, barolar, meslek odaları ayrı uğraş alanları olan farklı kuruluşlardır. Yasa koyucu, meslek kuruluşlarımızın Derneklerle ortak hareket etmesini yasakladığı halde, kuruluşlarımızı Dernekler Yasası'na bağlamakta ve Dernekler Yasası'nın bazı kısıtlayıcı hükümlerini bu kuruluşlara uygulamakta sakınca ve çelişki görmemiştir. Kısıtlamada derneklerle eş düzeyde tutmuştur. Çalışmalarımızla ilgili kurallar koyarken, Dernek, Oda, Baro gibi ayrımlara gidilmemiştir. Dernekler Yasası'nın 92. maddesiyle, meslek örgütlerimize, Dernekler Yasası'nın kısıtlayıcı hükümlerinin uygulanması sağlanmıştır. **Derneklerle, Kamu kurumu**

Devamı 2. Sayfada

Basın açıklaması

Baştarafı 1.sayfada

niteliğindeki meslek kuruluşlarımıza aynı Dernek Yasası hükümleri uygulanamaz. Dernekler Yasası'nın, Kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerimize uygulanması Anayasaya aykırıdır. **Fakat Anayasa'nın geçici 15. maddesi gereğince, Anayasaya aykırılık definde bulunma imkânımız yoktur.**

Anayasanın, kamu kurumu olarak nitelediği kuruluşlarımız hakkındaki bu yasal düzenlemeler, devletimizin kuruluşlarımızı kamu kurumu olarak gördüğü noktastan bizleri kuşkuya düşürmektedir.

Dernekler Kanunu, derneklerin olduğu gibi, meslek kuruluşlarımızın da örgütlenmesi, örgütlü davranması ve hak aramasının en büyük engellerinden biridir. **Kuruluşlarımıza Dernekler Kanunu hükümleri uygulanmamalıdır.** 92. madde kaldırılmalıdır.

Anayasada, kuruluş yasalarımızda ve Dernekler Yasası'ndaki bu ağır, kısıtlayıcı olumsuzluklar çerçevesinde gerçekleştirmeğe çalıştığımız faaliyetler, ya baştan engellenmeye çalışılmakta, ya da hakkımızda soruşturmalar açılmakta, mahkemelere sevkedilmektedir. Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Orhan Süren, Eczacılar Odası Başkanı Levent Kamacık, karakollara çekilmiş, sorgulanmış, mahkemelere sevkedilmiştir. Yasal olumsuzluklara mahalli devlet yetkililerinin katı tutumları da eklenince durum daha da ağırlaşmaktadır. Bütün bu olaylar sırasın-

da, İzmir Cumhuriyet Savcılığı ve Emniyet Müdürlüğü'nün, yasa hükümlerini son derece katı bir biçimde yorumladıkları gözlenmiştir.

Ülkemizdeki yasal düzenleme ve uygulamaların demokratik toplum kurallarıyla bağdaşmadığı açıktır. Demokrasilerde düşünce ve örgütlenme özgürlüğü vardır. Örgütler, bireysel, mesleki ve toplumsal yararlar getireceğine inandıkları her konuda düşünce üretibildikleri, görüşlerini topluma benimsetme konusunda hertürlü çalışmayı yapabildikleri ve hertürlü temel haklarını kullanabildikleri sürece demokrasi varolabilir ve yaşatılabilir. Bu açıdan da bakınca ülkemizde demokrasinin varlığından bahsedilemez.

Türkiye'de her kesim, antidemokratik yasalardan şikâyetçidir. Her kesimde, Anayasa'nın demokratik esaslara göre yeniden düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. 12 Eylül döneminin özgürlük tanımayan kuralları son bulmak üzeredir. Yeniden yapılanma sürecine girilmiştir. Konuyla ilgili kişi kurum ve kuruluşların katılımı da sağlanarak, her kesimin görüşü alınarak yasalarımızın demokratik yönde geliştirilip değiştirilmesi zorunludur. Evrensel ölçütlerinde demokratik düzeni kurabilmek için gayret göstermek her kişi ve kuruluşun görevidir. Biz, meslek kuruluşları olarak çağdaş boyutlarda demokrasinin yerleşmesi Baroları ve Odaları güçlü kılacak yasal düzenlemelerin yapılması için uğraş vermeğe kararlıyız.

Şubeden Haberler...Şubeden Haberler...

Burdur Temsilciliği Üye Toplantısı yapıldı

25.5.1989 tarihinde de Şubemize bağlı Burdur Temsilciliği'nde bulunan üyelerimizle toplantı yapıldı. Toplantıda sektörel sorunların yanısıra İmar Yasası konusundaki gelişmeler, standart dışı malzeme kullanımının önlenmesi çalışmaları, fenni mesuliyet hizmetinin daha sıkı denetiminin yapılması gerektiği, temsilcilik yer sorunu gibi konular görüşüldü.

Aydın İl Koordinasyon ve Üye Toplantısı yapıldı

23.5.1989 tarihinde Aydın Temsilciliği'mizde bölgesel sorunların görüşülmesi, uygulama farklılıklarının ortaya çıkarılması ve giderilmesine yönelik Aydın, Nazilli, Söke ve Kuşadası sorumlularının katıldığı İl Koordinasyon Toplantısı yapıldı. Toplantıda birimlere bağlı olarak serbest çalışan üyelerimizin ürettikleri hizmetlerin diğer birime ait olması durumunda bilgi aktarımının aksatılmadan yapılması gerektiği vurgulandı.

Daha sonra serbest çalışan üyelerimizle yapılan toplantıda özellikle TEK'in Müessesesi ve il bazında yaptığı uygulama yanlışlıklarına değinilerek, uygulama farklılıklarının giderilmesi istendi. Ayrıca bazı küçük belediyelerinin yapı izni verilmesi sırasında elektrik projesi aramadığı belirtildi.

SMM üyelerimizin dikkatine

Serbest çalışan üyelerimizin ürettikleri proje hizmetlerinde Maliye Bakanlığı'nın 10.5.1989 tarihli tebliği uyarınca proje üzerinde aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunluluğu getirilmiştir. 1.6.1989 tarihi itibarı ile başlanan uygulama ile ilgili 194 sayılı tebliğ şu şekildedir.

"Mühendis ve mimarlar tarafından düzenlenen plan, proje, resim ve hesapların bulunduğu belgelerde yer alacak bilgiler

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. maddesinin Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na verdiği yetkiye dayanılarak, mühendis ve mimarlarca düzenlenen plan, proje, resim ve hesapların yer aldığı ve yetkili mercilerce tasdik edilen belgelerde, 1.6.1989 tarihinden itibaren aşağıdaki bilgilere yer verilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

A. Plan, proje, resim ve hesapları yapanların:

a) Adı soyadı, ünvanı ve adresi,
b) Bağlı bulunduğu vergi dairesi ve (hesap) sicil numarası,

c) Kayıtlı bulunduğu oda,

B. Plan, proje, resim ve hesapları yaptırانların:

a) Adı soyadı, ünvanı ve adresi,
b) Varsa bağlı bulunduğu vergi dairesi ve (hesap) sicil, numarası.

Bu bilgilerin, plan, proje, resim ve hesapların yer aldığı belgelerde, eksiksiz ve doğru olarak bulunmasında, düzenleyenler ve bunları tasdik eden kurum ve kuruluşlar Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre sorumludurlar."

**ODA ÜYELİK ÖDENTİLERİNİZİ
DÜZENLİ OLARAK
ÖDÜYOR MUSUNUZ?**

Unutmayınız ki Odamızın sizlere daha iyi hizmet sunabilmesi gelirlerinin sürekli ve düzenli olması ile olanaklıdır.

Emniyet ve Haberleşme Sistemleri Semineri yapıldı

Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü ile Şubemiz tarafından ortaklaşa düzenlenen Emniyet ve Haberleşme Sistemleri Semineri 3 Mayıs 1989 tarihinde Atatürk Kültür Merkezi'nde yapıldı.

Amacı, hırsız alarm, yangın alarm ve kapalı devre kamera kontrol gibi emniyet sistemleri ile sayısal telefon santral ve iletişim sistemleri, harici haberleşme sistemleri ve yapılarda uygulanması, bina içi haberleşme sistemlerinin projelendirme ve uygulama esasları gibi haberleşme sistemleri hakkında bilgi aktarımı olan bu çalışma üye ve öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirildi.

Açış konuşması TMMOB ve EMO Başkanı Teoman Alptürk tarafından yapıldı. Sayın ALPTÜRK konuşması sırasında EMO-Üniversite işbirliği ile yapılan böylesi bir çalışmanın önümüzdeki yıllarda yapılacak Elektrik Mühendisliği 4. Ulusal Kongresi'ne zemin hazırlaması açısından önemli olduğunu vurgulayarak seminerin başarılı geçmesini dilediğini belirtti.

Seminerin Emniyet Sistemleri bölümünde oturma başkanlığını Elektrik Elektronik Bölüm Başkanı Prof. Dr.Kemal ÖZMEHMET yaptı. Sayın ÖZMEHMET oturuma başlamadan önce yaptığı konuşmada gelişmekte olan teknolojiye ayak uydurabilmek için mühendislerin yalnız üniversite yıllarındaki öğretimle kalmayıp, meslek hayatlarında da sürdürmesi gerektiğini ve bu amaçla yapılan seminerlerin önemini belirtti.

Daha sonra sayın ÖZMEHMET, hırsız alarm sistemleri konusunda konuşmacı olarak katılan Elektronik Mühendisi Çetin KAVURT'u kürsüye davet etti.

Çetin KAVURT, açıklamaları sırasında Emniyet Sistemi'nin amaçlarını 5 başlıkta topladı.

1. Soyguna karşı,
2. Saldırıya karşı,
3. İzleme ve kontrol amacıyla,
4. Ticari merkezlerde malların çalınmasına karşı,
5. Diğer amaçlı korumalar.

Bu ana amaçlar kapsamında konuyu şu başlıklar altında inceledi.

1. Kontrollü giriş ve çıkışlar ,
2. Soygun algılama ve alarm sistemleri,
3. Sınırlandırılmış geniş alanların izlenip korunması (çevre koruma),
4. Kapalı devre TV sistemleri ile bağlantıları.

Sayın KAVURT, her bir başlığı; elemanları, görevi ve örnekleri ile irdeledi.

İkinci konuşmacı olarak İstanbul'dan seminerimize katılan Elektronik Yüksek Mühendisi Rıza Nur PAÇALIOĞLU kapalı devre kamera kontrol sistemleri konusunda bilgi verdi. Sayın PAÇALIOĞLU, bu sistemlerin ana amaçlarını şu başlıklarda belirtti.

1. Aynı anda birden fazla yeri izlemek.
2. Karanlık ve uzak mesafeler gibi gözün yetersiz kaldığı ortamla izleme yapmak.
3. Yüksek bir kule veya tehlikeli bir ortam gibi erişilmesi güç yerlerden izleme yapmak,
4. Görünmeden izleme yapmak.

Daha sonra kamera ve merceği, nakil sistemleri ve uygulamaları, monitörler, video seçiciler ve kontrol cihazları hakkında bilgi verdi.

Seminerin birinci bölümünün son konuşmacısı Elek-

trik Mühendisi Basri TURAL'dı. Sayın TURAL yangın alarm sisteminin ana amacının;

1. Yapıda bulunanlaragerekli uyarıları yaparak emniyetli bölgelere kaçmalarını sağlamak,

2. Yangını ilk safhalarında tesbit ederek zararı azaltmak olduğunu belirtti.

Ayrıca çeşitli bölgelerde kullanılan sesli ve ışıklı alarmlar, alev, sıcaklık, duman dedektörlerinin seçimi, yerleştirilmesi, butonlar ve yerleştirilmesi, güç kaynakları, santalleri ve Kablaj konusunda bilgi verdi.

Konuşmacılardan sonra genel tartışma açıldı, izleyicilerin konular üzerinde açılmasını istediği noktalar açıklandı.

Seminerin ikinci bölümünde haberleşme sistemleri incelendi. Bu bölümün oturma başkanlığını Şubemiz Başkanı Musa ÇEÇEN yaptı.

İlk konuşmacı Prof. Dr. Kemal ÖZMEHMET haberleşmenin en ilkel yöntemlerinden, günümüz teknolojisine kadar tüm yöntemlerini irdeledi ve örneklerle haberleşmenin ne kadar önemli olduğunu vurguladı.

İkinci konuşmacı Elektrik Mühendisi Nazmi KAYACAN PTT haberleşmesinin gelişimi konusunu aktarıırken PTT haberleşme alt yapısının geçmişten günümüze geçirdiği evreleri, analog iletişim ortamlarından sayısal iletim ortamlarına dönüşümü, koaksiyel ve fiber optik kabloları, radyolink PCM sistemlerinin ülkemizdeki uygulamalarını izleyicilere aktardı.

Üçüncü konuşmacı Elektronik Mühendisi Can TÜRK-MENOĞLU ise sayısal telefon santralleri konusunda bilgi verdi. Sayın TÜRK-MENOĞLU konuşmasında; geçmişten bugüne telefon santrallerinin gelişimini, sayısal telefon teknolojisinin ortaya çıkması ve gelecekte bu konuda beklenen yenilikler, ülkemizdeki durum, sayısal santrallerin bize sağladığı kolaylıklar başlıklarında konuyu açarak detaylı şekilde bilgilendirdi.

Haberleşme sistemlerinin dördüncü konuşmacısı Elektronik Yüksek Mühendisi Turan GÜMELİ, sayısal iletim sistemleri konusunu şu başlıklar altında inceledi;

- Veri iletişim sistemleri ve bu amaçla kurulmuş şebekeler,
- Veri iletişim yöntemlerinin karşılaştırılması,
- Telamik servisler olarak tanımlanan faksimil, teleteks ve videoteks servisleri,
- Video konferans sistemi, çağrı sistemi, araç telefonu, kablolu TV, görüntülü telefon sistemi.

Beşinci konuşmacı olarak Elektrik Mühendisi Turan ÇAKIR harici haberleşme sistemleri ve yapılarda uygulaması konusunda bina içi telefon teknik şartnamesini irdeledi, proje ve tesis aşamasında önemli noktaları vurguladı.

Günün son konuşmacısı olarakta Elektronik Yüksek Mühendisi Aziz SİPAHİ bina içi haberleşme sistemlerinin uygulaması sırasında görülen aksaklıkları örneklerle açıkladı.

İkinci bölüm sonunda da genel tartışma açılarak, konular tartışıldı.

Gün boyunca süren seminerin kapanış konuşmasında sayın ÖZMEHMET bu seminerin EMO-Üniversite arasında bir başlangıç olduğunu belirterek ilerdeki yıllarda diğer konularda tekrarlanacağını belirtti.

İnsan, çevre ve termik santraller

İnsanla doğal çevresi arasında sürekli bir ilişki vardır. Bu ilişki insanın varolduğu günden başlayarak artan bir şekilde günümüze kadar gelmiştir. İnsan varolduğundan beri doğaya egemen olmaya çalışmış ve bu nedenle onu yer yer büyük bir değişikliğe uğratmıştır. İnsana daha mutlu ve rahat bir yaşam sunmak için sınırsız olarak kullanılan doğal kaynaklar zamanla yok olmaya başlamıştır. İnsan kendi mutluluğu için doğal çevresini sürekli değiştirmesinin sonucu toprak kirlenmesiyle karşılaşmıştır.

Kış aylarında büyük kentlerimizde ortaya çıkan hava kirliliğini toplumumuz çok yakından bilmektedir. Bu bakımdan hava kirliliği sorunu öteki kirlilik türleri arasında ilk sırayı almaktadır.

Ülkemizde çevre sağlığını tehdit eden kirlilik türleri arasında ikinci sırayı su kirliliği almaktadır. Üç yanı denizlerle çevrili Anadolu'nun bir çok kıyı kentinde yaşayan halkımız denize girebilmek için 50-100 kilometre açıklara gitmek zorunda kalmaktadırlar. En yoğun kirliliğin olduğu Haliç'in temizlenmesi çalışmaları övgüyle karşılanırken, İzmir ve İzmir Körfezi her geçen gün kirlilik oranını artmasıyla çevreye yaydığı pis koku halkı kıyıda uzak tutmaktadır. Bir gazetemiz İzmir Körfezi için "Hela çukuru" benzetmesini yapmaktadır. (1)

Toprak kirlenmesi, çevre kirlenmesi sorunları arasında genel olarak en az önem verilir. Oysa toprak, yerine konamayan üretilmesi olanaksız olan doğal kaynakların başında gelmektedir. Türkiye'de her yıl yaklaşık 450 milyon ton toprağın aşınım yoluyla yitirildiği tahmin edilmektedir. (2).

Hava, su ve toprak kirliliği canlı varlıkların yaşamlarını sürdürmeleri için mutlaka olması gereken doğal kaynaklardır. Yeryüzündeki bitki topluluğu, öteki canlı varlıklar, insanlar ve hayvanların yaşaması için kaçınılmaz olan hidrojen, oksijen, azot ve karbondan oluşan temel maddeleri üretirler. Bitkiler olmadan ister suda, ister karada, ister havada yaşayan canlılar var olamaz. Yeryüzünde bitki yaşamı önemli ölçüde ortadan kalkarsa, şimdiden sayıları bir milyon dolayında olan hayvan türlerinden çok azı yaşamını sürdürebileceklerdir. (3) Böyle bir ortamda insan türünün yaşamını sürdürebileceğine inanmak oldukça güçtür.

Bu koşullar altında insanın kendi mutluluğu için yapacağı çalışmalar sırasında doğal dengeyi gözetmesi kaçınılmaz olmaktadır. Kalkınmanın motor gücü sanayileşme için büyük çabalar gösterilirken, çevrenin kirlenmesine göz yummamak gerekir. Ne var ki, amacı insan mutluluğu olmayıp yalnızca kâr olan bir sanayileşme çevreyi yaşanmaz hale getirmektedir. İzmir Körfezi'ni buna örnek olarak verebiliriz.

Ülke sanayinin dörtte üçü İstanbul, İzmir, Adana, Zonguldak, Bursa ve Kocaeli kentlerinde plânsız ve deneimsiz olarak yerleşmiştir. Bu kentlerin çevre sorunları bugün önemli boyutlara ulaşmıştır. Kuruluş sırasında insan sağlığı ya da kentleşme açısından yapılması gerekli düzenlemeler, doğru teknoloji ve yer seçimi titizlikle yapılmış olsaydı ve çevre etkeni gözönüne alınsaydı, söz konusu kentlerin çevre kirliliği bugünkü boyutlara varmayacaktı.

Termik santrallerin çevreye etkisi

Konuyu elektrik mühendisliği yönünden ele alalım. Kömüre dayalı termik santrallerin yaratacağı çevre kirlenmesi ilk defa TEK'in 1984 yılında yatırım programına aldığı 2x210 megawatt gücündeki Kemerköy Termik Santrali'nin Gökova Körfezi kıyısına kurulmak istenmesi ile başladı ve doruk noktaya ulaştı. Ancak halen yapımı devameden santralin kurulmasına ne yöre halkı ve ne de çevreci ve aydın kesim engel olamadı.

Kömüre dayalı termik santrallerin çevre kirliliğine geçmeden bu santralin kuruluş öyküsünden de kısaca söz edelim.

Başlangıçta TEK'in 1984 yılı yatırım programına aldığı Kemerköy Santrali için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı 7.6.1984 tarih ve 404-1258 sayılı yazılıyla termik santralin kurulması hakkında olumsuz görüş belirtmiştir. (4) Ayrıca Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı konuyla ilgili olarak hazırladığı raporda, Polonya Bakanlar Kurulu'nun 30 Eylül 1980 tarihinde almış olduğu "Atmosferin kirlenmeye karşı korunması" kararına göre Gökova Körfezi ve çevresi gibi doğal değerlerin ulusal parklar ve ormanların özel koruma bölgeleri kapsamına girdiği bu nedenle Kemerköy benzeri bir yerde termik santral kurulabilmesinin Polonya'da bile olanaksız olduğu belirtilmiş ve yat turizmine de olumsuz etki yapacağı açıkça yazılmıştır. Yani Kemerköy Santrali'ni yapan Polonya Electrim firması, kendi ülkesinde bu koşullarda santral yapmak istese, kesinlikle izin alamazdı. Bu bilgilere karşın, kendisi de elektrik yüksek mühendisi olan Başbakan Özal santralin kurulacağı yere bir grup gazeteciyle gezi düzenlemiş ve santralin kurulacağı görüşünü tekarlamıştır.

Sırası gelmişken bir ilginç olayı belirtmeden geçemeyeceğiz. Polonya'nın Electrim firması ile Kemerköy Santrali yapım sözleşmesini imzalayan TEK'in Genel Müdürü Kamil Toktaş, kısa bir süre sonra TEK'den ayrılıyor ve bu kez Electrim firmasının Türkiye temsilcisi görevini üstleniyordu! Oysa, "Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun" 2.10.1981 yılında 2531 sayılı ile yayınlanan yasaya göre, Kamu kuruluşlarından çalışanların çalıştıkları kamu kuruluşundaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar" denilmektedir. Ama TEK eski Genel Müdürü Kamil Toktaş tüm yetkililerin gözönünde önce santral sözleşmesini imzalamış sonrada TEK'den ayrılıp, sözleşmeyi imzaladığı Electrim firmasına geçerek TEK'e

karşı görev almıştır.

Kömüre dayalı termik santrallarda esas işlem kömürdeki kimyasal enerjinin elektrik enerjisine dönüştürülmesidir. Bu dönüşüm, kömürün kazan adı verilen yanma odalarında yakılmasıyla elde edilen ısıyla, bir dizi artma işlemiyle saflaştırılan suyun buharlaştırılması ve buharın türbin-generatör ikilisinde elektrik enerjisi üretiminde kullanılmasıyla sağlanmaktadır. Kazanda kömürün yanması sırasında meydana gelen kükürtdioksit, azot gazları ve hidro karbonlar içeren yanma gazları ve bu gazlarla birlikte bacaya sürüklenen uçucu kül, bacalardan atılır. Kükürtdioksit ve azot gazları zararlı olup, insan sağlığı ve bitki örtüsü üzerinde zararlı etkilere sahiptir. Yanma gazlarıyla beraber bacaya sürüklenen uçucu kül -lerin solunum sisteminde zararlı etkileri vardır. Çok büyük miktarlara varan bu küllerin tutulması için gelişmiş ülkelerde tüm termik santrallerde yüzde 99'u geçen verime sahip filitreler kullanılmaktadır.

Gelişmiş ülkeler, konunun önemi nedeniyle hava kirliliğine yönelik, ülke koşullarına uygun çeşitli standartlar saptamışlardır. Buna göre, parçaçık, kükürtdioksit ve azot gazlarının belli sürelerde belli miktarların üzerine çıkmasına izin verilmemektedir.

Ülkemizde kömüre dayalı termik santrallerimizin bir kısmında filitreler kullanılmasına karşın, sık sık arızalanmalar ve kül atmada karşılaşılan güçlükler nedeniyle çoğu zaman devre dışı kalmaktadır. 1983 yılında işletmeye giren Yatağan Termik Santrali, termik santrallerin çevre kirliliği yönünden önemli bir örnektir. Yatağan civarındaki çam ormanları, santralin yaydığı kül ve kükürtdioksitler büyük ölçüde etkilenmiş ve yer yer kurumuştur. Yatağan Devlet Orman İşletmeleri bu nedenle TEK'i dava etmiştir. Bilirkişi raporuna göre, Yatağan Termik Santrali günde 1000 ton zehirli kükürtdioksit gazını çevreye yaymakta ve böylece 2 milyar ton zehirli kükürtdioksit gazını çevreye yaymakta ve böylece 2 milyar lira zarara yol açtığı belirtilmektedir. Yatağan'da termik santralin sebep olduğu çevre kirlenmesi nedeniyle tütün, zeytin, meyve ve sebze üretimleri durmuş bulunmaktadır.

Yatağan Santrali, güneyde yapılan santrallerin birincisidir. Yandaki haritada görüldüğü gibi, ikinci santral Yeniköy ve üçüncüsü de yukarıda sözünü ettiğimiz Kemerköy Santralidir. 1983 yılından beri Yatağan Santrali'nin çevreye yaptığı olumsuz etki gözönüne alınırsa, bu üç santralin birlikte buldukları çevreyi büyük ölçüde kirletecekleri şimdiden bilinmektedir. 1989 yılında Türkiye'nin önemli miktarda elektrik enerjisi üretim kapasitesi fazlası olduğu gözönüne alınırsa Kemerköy Santrali'nin yapımında neden ısrar edildiği anlaşılacaktır.

Kömüre dayalı bir termik santralin çevreye vereceği zararı en aza indirebilmek için öncelikle yer seçiminde özen gösterilmelidir. Yer seçimi yapımı yapılırken tek amaç en ucuz ve en kısa yoldan maliyeti en düşük enerji olmayıp, çevre faktöründe mutlaka dikkate alınmalıdır. Bundan sonra kömürdeki kükürt oranı incelenmeli ve kükürt oranının düşürülme olanakları araştırılmalıdır. Kükürtdioksit ve azot gazlarının yayımının azaltılması için baca gazı desülfürizasyon sistemlerinin kullanılması gereklidir. Ayrıca parçalı ve küllerin yüzde 99'unu tutan filitrelerin temin edilmesi zorunludur.

Bütün bunlardan sonra santralin kurulacağı yerde meteorolojik koşullar, atmosferik dağılım olayları incelen-

melidir. Gerekli incelemeler sağlıklı olarak yapıldıktan sonra ortaya çıkan değerler çevre kirliliği yönünden ele alınmalı ve buna göre karar verilmelidir.

Gelişmiş ülkelerde, geçmiş yıllarda görülen çeşitli çevre kirliliği nedeniyle, bugün çevre sorunlarını en aza indiren bir termik santral işletmeciliği yapılabilmektedir. Ülkemizde ise yaklaşık 25-30 yıllık bir termik santral işletmeciliği sanayinin çevre açısından umut vermemektedir.

Bu nedenle var olan projelendirme ve işletme anlayışının ve uygulamalarının Kemerköy Santrali'nde de sürdürüleceği gözönüne alınması, çevre kirliliğinin büyük boyutlara varacağını şimdiden söyleyebiliriz. Çünkü Kemerköy Santrali'nde kullanılacak linyitteki kükürt oranının oldukça yüksek olması nedeniyle havayla sate 10 tonun üzerinde kükürtdioksit yayacağı belirlenmiştir. (5)

Son olarak bir noktaya daha dikkati çekmek isteriz. Gelişmiş ülkelerde doğanın neredeyse sınırsız bir şekilde kirlenmesinden ötürü, çevreyi ve çevre sağlığını koruyucu çok sıkı önlemler almaktadırlar. Bu iki şekilde olmaktadır. Birincisi, daha önce kurulmuş ve çalışmakta olan fabrikalar çevreye daha az zarar veren bir duruma getirmektir. İkincisi de, kâr oranını düşürmemek için çevre korunmasının daha gevşek olduğu ve yabancı yatırıma gereksinim duyan gelişmekte olan ülkelerde yeni fabrikalar kurmaktır. Yabancı sermaye yatırımlarının bu yönden incelenmesinde yarar vardır.

Sonuç olarak çevre sağlığı nedeniyle, sağlıklı bir çevrede yaşamının her şeyden önce "İnsanın insan olmasından doğan bir hak" olduğu vurgulayarak Anayasamızın 56. maddelerini buraya alarak yazımızı noktalyoruz.

"Madde 56- Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve yurttaşların ödevidir."

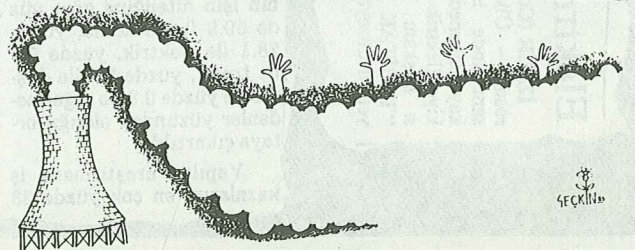
- (1) Milliyet 22.5.1989
- (2) İnsan ve Çevre S. 65
- (3) İnsan ve çevre S. 11
- (4) Cumhuriyet 11.2.1985
- (5) Elektrik Mühendisliği Dergisi Sayı. 313.

Gökova'dan inciler

"Gökova'da öyle bir santral kuracağız ki suyunda alabalık yetiştirilecek (Cemal Büyükbaş)"

"Termik santral turizm etkilemez. Gerekirse bacalarını sarmaşık dolarız. (Mükerrrem Taşçıoğlu)"

"Gökova'daki santralda ısrarlıyız. Çünkü enerjiye ihtiyacımız var. Öyle bir teknoloji kullanırız ki kirlenme filan olmaz (Turgut Özal)"

BASINDA EMO..

"Mühendis maaşı sefalet ücreti"

İZMİR (hha) 23.05.89 HURİYET

ELEKTRİK Mühendisleri Odası, il genelinde yaptığı bir araştırmayla çeşitli sektörlerde çalışan üyelerinin, mesleki kıdemlerine göre aldığı 1989 yılı net maaşlarını saptadı. Genelde, birçok elektrik mühendisinin bugün bir belediye otobüs şoföründen daha az ücret aldığı ortaya çıkarken, kamu ve özel sektöre göre ücretler arasında da büyük farklılıklar yaşandığını ortaya koydu.

Yapılan araştırmada, işe yeni girmiş bir elektrik mühendisinin araştırma görevlisi olarak net 285 bin lira aldığı, TEK'de çalışan aynı durumdaki bir mühendisin de 450 bin lira aldığı belirlendi. Çalıştığı işyerinde 5 yıl hizmeti bulunan elektrik mühendisinin, kamuya ait petro-kimya sektöründe 275 bin lira maaş alırken, aynı mühendisin elektronik sanayiinde çalışması halinde, 1 milyon 800 bin lira ücret aldığı vurgulandı, bu çalışma alanının özel sektöre ait olduğu önemle işaret edildi.

Parasal olarak ortaya çıkan bu durumun, YÖK'le birlikte üniversitelere verilen önemi yansıttığı da kaydedildi. Bu nedenle eğitim kurumlarında görev yapan bir çok mühendis öğretim üyesinin, maddi yetersizlik nedeniyle kurumdan ayrıldığı bildirildi.

Elektrik Mühendisleri Odası 24 Ocak 1980 kararlarıyla başlayan ve günümüze kadar süren ekonomik politikalar sonucu, elektrik mühendislerinin de enflasyona yenik düştüğü nü, özellikle kamu kesiminde ücretlerin çok düşük tutulduğunu kaydederek, bugünkü koşullarda bir elektrik mühendisinin en az 1 milyon 500 bin lira alması gerektiğine işaret etti. Elektrik Mühendislerinin ücret sorununu çözümlerken de, toplu sözleşmeli sendikal hakların kazanılmasının gerekli olduğu işaret edildi.

Elektronik gelişme düzeyi yetersiz

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bölgesi) — Ülkemizde elektronik sanayisinde istenen gelişmenin kaydedilemediği belirtildi. Türkiye Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Teoman Alptürk, "TUBİTAK ve üniversitelerin yeterli düzeyde araştırma yapması bilmesi için parasal desteğe gereksinim vardır. Buralara kaynak aktarılmalıdır. Bilimadamların gereken bilgi ile donatılmaması halinde elektronik sanayisinde istenen gelişmenin olmayacağı aşikardır", dedi.

İş kazalarına dikkat

Eller ve Ayaklar kaza kurbanı

Çağlayan BILGEN, İZMİR, MIL-HA

HER gün ortalama dört kişinin yaşamını yitirdiği iş kazaları sonucunda yüzlerce kişinin sakat kaldığı ve bu kazalara en çok el ve ayakların "kurban" gittiği belirlendi.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre iş kazaları en çok Temmuz ayında ve saat 10.00-11.00 ile 14.00-15.00 arasında oluyor. İş kazalarının için niteliğine göre yüzde 59.9 ile mekanik, yüzde 28.1 ile elektrik, yüzde 7.6 ile trafik, yüzde 3.6 ile diğer ve yüzde 0.8 ile diğer nedenler yüzünden olduğu ortaya çıkartıldı.

Yapılan araştırmada iş kazalarını en çok yüzde 33

Yapılan araştırmada iş kazalarının en çok yüzde 33 ile tedbirsizlik sonucu olduğu, dikkatsizlik nedeniyle oluşan kazaların oranının da yüzde 31 olduğu saptandı...

ile tedbirsizlik sonucunda olduğu, dikkatsizlik nedeniyle meydana gelen iş kazalarının oranının ise yüzde 31. olduğu saptandı. Güvenlik teçhizatı kullanılmadığı için gerçekleşen iş kazalarının oranı yüzde 15 olurken, pratik ve teorik bilgi noksanlığından yüzde 8.70, iş yerindeki organizasyon olmaması yüzünden meydana gelen iş kazalarının oranı ise yüzde 10 olarak belirlendi. İmalat ve makina hatalarından kaynaklanan oranı yüzde 2, haberleşme yetersizliğinden kaynaklanan kazaların oranı ise yüzde 0.30 olarak gerçekleşti.

Günde ortalama 500 iş

kazasının meydana geldiği Türkiye'de 8 saatlik bir işgününde ortalama dört işçinin yaşamını yitirdiği, binlerce kişinin ise yaralandığı ve sakat kaldığı belirtilen Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şube yetkilileri, "Yaptığımız araştırma sonucunda iş kazası geçiren işçilerin vücutunun kazaya kurban gitme oranı en çok ellerin olduğu ortaya çıkardı. Buna göre her yıl iş kazasından 31'inin elleri, yüzde 26'sının ayakları, yüzde 12'sinin baş ve boynu, yüzde 12'sinin gövdesi, yüzde 9'unun kolları, yüzde 5.5'inin bacakları ve yüzde 4.5'inin ise gözleri kazaya kurban gidiyor." dedi.

KENT - YAŞAM 22.05.89 Cumhuriyet

Öğrencide staj sıkıntısı

Mühendislik eğitimi gören öğrencilerin, teori ve pratik arasındaki ilişkinin kurulmasını amaçlayan stajın öğrenim süresinde tamamlanması istendi. 72 veya 108 işgünü süreli staj yapma zorunluluğunun, olumsuzluklar nedeniyle 'gerçekleştiği', görüşleri sürüldü.

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bölgesi) — Mühendislik eğitimi gören öğrencilerin okullarda dersleri izlemeleri ve kitapları okumaları yeterli olmadığı savunularak, teori ve pratik arasındaki ilişkinin kurulmasını amaçlayan stajın öğrenim süresinde tamamlanması gerektiği bildirildi. Türkiye'de 72 veya 108 işgünü süreli staj yapma zorunluluğunun, olumsuzluklar nedeniyle 'gerçekleştiği', görüşleri sürüldü.

Elektrik mühendisliği eğitimi gören öğrencilerin okullarda dersleri izlemeleri ve kitapları okumaları yeterli olmadığı savunularak, teori ve pratik arasındaki ilişkinin kurulmasını amaçlayan stajın öğrenim süresinde tamamlanması gerektiği bildirildi. Türkiye'de 72 veya 108 işgünü süreli staj yapma zorunluluğunun, olumsuzluklar nedeniyle 'gerçekleştiği', görüşleri sürüldü.

Elektrik mühendisliği eğitimi gören öğrencilerin okullarda dersleri izlemeleri ve kitapları okumaları yeterli olmadığı savunularak, teori ve pratik arasındaki ilişkinin kurulmasını amaçlayan stajın öğrenim süresinde tamamlanması gerektiği bildirildi. Türkiye'de 72 veya 108 işgünü süreli staj yapma zorunluluğunun, olumsuzluklar nedeniyle 'gerçekleştiği', görüşleri sürüldü.

Baştarafı 8.Sayfada

iki talimatname beraber veya ayrı ayrı olabilir.)

Madde 16- Asansör aksamı imalini yapan firma, imal ettiği her aksamın kullanıcısı tarafından kendisine kolayca tarif edilebilmesi için imal ettiği aksamın ana adını ve bu aksam içindeki her parçanın parça numarasını veya adını gösteren bilgiyi asansör firmasına parçayı verirken birlikte verecektir.

Asansör tesisi

Madde 17- Asansör tesisini yapan firmalar kendi bünyelerinde daimi çalışan elektrik ve/veya makina mühendisleri bulunduracaklardır. Asansör tesisi bu mühendislerin gözetiminde yapılacaktır.

Madde 18- Asansör tesisini yapan firmalar aşağıdaki belgeleri almış olacaklardır.

a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan asansör tesisini yapabileceğini teşvik eden her tip asansör için "İmalat Belgesi".
b) İmalat belgesini alan firmalar Türk Standartları Enstitüsünden "TSE BELGESİ" veya "TSEK BELGESİ"

Madde 19- Asansör firmaları tesis ettikleri her asansör için:

a) Hatalı montajı bilabedel düzelleceğini teşvik eden garanti belgesini sözleşme ile birlikte yaptıncıya verecektir.

b) Garanti belgesi süresi asansörün işletmeye alındığı tarihten itibaren başlayacak ve en az bir yıl süreli olacaktır.

c) İşletme ruhsatı alınmaması halinde çalıştırılmadığı zamanlar garanti süresine ilave edilir.

Madde 20- Asansör firması kullanıcılarına aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi vermeye ve pratik eğitim yaptırmaya mecbur olacaktır.

a) Asansörün arızalanması veya şebeke ceryanının kesilmesi sonucu kabinin kat arasında kalması halinde, kabin içinde mahsur kalanların çıkarılma tekniğini öğretici talimatnameyi asansörü işletmeye açarken asansör kullanıcılarına verecek ve bu hususta asgari 2 kişiye pratik eğitim yaptıracaktır.

b) Asansör firması tesis ettiği asansörün kullanma talimatnamesini asansörün işletmeye alınması esnasında vermelidir. Asansör firması özellik arzeden tesislerde gerektiğinde pratik eğitimi de asansör kullanıcılarına vermeye mecburdur.

Madde 21- Asansör firması tesisini yaptığı her asansörün ayar ve deneylerini standartlara uygun şekilde yapacak ve bu deneyleri yapan Elektrik ve/veya Makina Mühendisinin imzalı uygunluk raporunu işletmeye açma esnasında asansör yaptıncısına teslim edecektir.

Madde 22- Montaj firması asansör firmasının sorumluluğu altında montajı yapacaktır. Projelendirme, malzeme temini ve bakım işlemlerinden yaptıncıya karşı asansör firması sorumlu olacaktır. Asansör firması olmadan inşaat firması yada asansör yaptıncısı montaj firmasına asansör tesisi yaptıramaz.

İşletme ruhsatı, bakım, yıllık kontrol ve kullanıcılarla ilgili hususlar.

İşletme ruhsatı

Madde 23- a) Asansör firması her yaptığı asansör için Belediyeden veya Valiliklerden (Belediye hudutları dışındaki yapılar için) işletme ruhsatı alacaktır.

b) Belediye ve Valilik işletme ruhsatı vereceği her asansörde aşağıdaki şartları arayacaktır.

1) Asansör firmasının bu yönetmeliğin 18. maddesinde yazılı olan ve olması zorunlu bulunan belgelere sahip olduğunun kontrolü,

2) Bu yönetmeliğin 4. maddesindeki projenin, muayenesi yapılan asansörler için uygunluğunun kontrolü.,

3) Bu asansörle ilgili boyut, tolerans, muayene ve deneylerin kullanılan standarttaki ilgili maddelere göre kontrolü,

4) Bakım sözleşmesinin varlığının kontrolü.

Bakım

Madde 24- a) Her asansör, işletmeye alınmadan evvel sürekli kontrol altında tutulabilmesi için muhakkak bakım ve onarım sorumluluğunu taşıyacak bir asansör firması ile yazılı anlaşmaya bağlanacaktır. Bu firma genelde asansörü tesis eden firma olabileceği gibi başka bir firma da olabilir. Ancak garanti süresi içinde bakımçı firması muhakkak asansörü yapan firma olmalıdır.

b) Asansör firması veya bakımçı firma bakımını yaptığı asansör içi yedek parça stoku bulundurmayı taahhüt etmelidir. Bakımçı firmanın, asansör tesisinde değiştireceği malzeme, o tesisin orijinal malzemelerinden olacaktır.

c) Asansör firması veya bakımçı firma asansöre bakım yapma periodunu belirtecektir.

d) Asansör firması veya bakımçı firma arıza ihbarına müdahale süresini belirtecektir.

e) Garanti dışındaki bakım süresince arızaların giderilmesinin parça değiştirilmemesi halinde ücretsiz olduğu, parça değiştirilmesi gerektiğinde parçanın işçiliği ile birlikte ücrette tabi olacağı belirtilecektir.

Yıllık kontrol

Madde 25- Yapının bağlı bulunduğu Belediyelerce veya Valiliklerce (Belediye hudutları dışındaki yapılar için) yılda en az bir kere her asansörün kontrolü yapılacaktır. Ancak kadrosunda yeterli teknik eleman bulunmayan belediyeler veya valilikler yıllık kontrolluk işini, asansörün bakımını yapan firmaya veya dışarıdan elektrik ve/veya makina mühendisine yaptırabilecektir. Bu mühendis emniyet ve işletme yönünden tesisin işletilmesine engel bulunmadığını belirten

ve sorumluluğunu taşıyan bir rapor verecektir. Bu rapor 3 nüsha olacak, Belediye veya Valilikçe, bakımçı firmada ve kullanıcıda kalacaktır. Bu raporun tanzimi ettirilmesinin takibinden asansörün bulunduğu binanın yöneticisi ve bakımını yapan firma müştereken sorumludur.

Kullanıcılarla ilgili hususlar

Madde 26- Asansör kullanıcıları aşağıdaki hususlara dikkat etmeleri gerekmektedir. Asansörün özelliğine göre farklılık arzedecek hususları asansör firması veya bakımçı firma yazılı olarak ilgililere verecek, ilgililer bu bilgileri kullanıcılara aktaracak ve görebilecekleri yere asacaklardır.

Bu bilgiler:

a) Asansör içinde kat arasında kalan kişilerin kurtarılmasında asansör firması veya bakımçı firmanın yazılı talimatına aynen uyulması,

b) Asansöre 12 yaşından küçüklerin yalnız binmelerinin önlenmesi,

c) Asansöre girerken kabinin o katta olup olmadığına dikkat edilmesi,

d) Asansöre girip çıkarken oyalayıcı hareketlerde bulunmayıp bu işin süratle yapılması,

e) Asansör kullanıcısının kat kapısını içeriden veya dışarıdan mutad şeklin dışında açmaya uğraşmaması,

f) Asansör kullanıcısının kat arasında kaldığında kapı camını kırarak çıkmaya çalışmaması,

g) Kapsız kabinlerde asansör kullanıcısının kabin içinde seyir halinde hareketli olan kapı tarafından duvara kendisinin veya beraberindekilerin veya eşyalarının temasına meydan vermemesi,

h) Asansör kullanıcısının kabin üstündeki çıkış kapağında kendi başına çıkmaya çalışmaması, (Bu kapak sadece dışarıdan kurtarmak isteyenlerin kullanılmasıdır.)

i) Kabin içine konan yüklerin dengeli yüklenmesine dikkat edilmesi, kabin hareket halinde iken bu yüklerin kaymaması için tedbir alınması,

j) Kapsız kabinlerde kabinde yük varken yük ile kat kapısı arasında insan bulunmaması,

k) Anlaşılabilir bakım yapan firma dışında başka bir firma ve kişilerin asansöre müdahale ettirilmemesi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Geçici Madde 1- Asansör aksamı imalatçıları ve asansör firmalarının imalat belgesi almaları için 6 aylık bir süre tanınmış olup, bu işle uğraşan firmaların adı geçen belgeyi bu süre içinde almaları şarttır.

Yürürlük

Madde 27- Bu yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28- Bu yönetmelik Sanayi ve Ticaret Bakanı tarafından yürütülür

★ İNGİLTERE

★ FRANSA

★ AMERİKA

★ İTALYA ...

10 Ülkeden 30 Tv Programı

Kablo Tv Sistemleri,
Oteller, Siteler, Apt. lar,
Müstakil Uydu Antenleri.

uydu anten

elektronik san. ve tic. a.ş.

Şair Eşref Bul.55 İzmir

tel: 217793 fax: 218757

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

• AYDA BİR ÇIKAR
• ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ YOLLANIR.
• ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ SORUMLUSU **M. MACİT MUTAF**

ADRES: TALATPAŞA BUL. NO: 17/1.
ALSANCAK-İZMİR
TEL: 213545/221760

BASILDIĞI YER: TÜKELMAT AŞ
İZMİR TEL. 259350 (4 Hat)

Asansör Yönetmeliği yayınlandı

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na hazırlanarak 12.05.89 ve 20163 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Asansör Yönetmeliği şu şekildedir:

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmelik, asansörlerin standartlarına uygun olarak yapılması ve işletilmesinin düzenlenmesini amaçlar,

Madde 2- Bu yönetmelik, ilgili imar kanunu usul ve mevzuatlarına göre yapılacak yapılara tesis edilecek her türlü asansörlerin projelendirilmesi, aksamın imali, asansör yerinin hazırlanması, montajı, kontrol ve deneylerinin yapılması, bakımı, işletilmesi ve yıllık kontrollerinde uygulanması gereken standartları ve uygulama esaslarının yapıldığı şeklini kapsar.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3- Bu yönetmelikte adı geçen terimler aşağıda tanımlanmıştır.

1- İlgili Merciler:

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (S.T.B.)

İçişleri Bakanlığı

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı (B.İ.B.)

Türk Standartları Enstitüsü (T.S.E.)

Elektrik Mühendisleri Odası (E.M.O.)

Makina Mühendisleri Odası (M.M.O.)

Valilikler

Belediyeler

2- İmalat Belgesi:

İmalat Sanayi Yönetmeliği çerçevesinde yer alan bir mamülün veya bu mamüller ile ilgili ana parçaların imalatı için S.T.B.'dan alınan belgedir.

3-a) TSE Belgesi: T.S.E.'ce verilen Türk Standartlarına uygunluk belgesi,

b) TSEK Belgesi: Türk standartları olmayan aksam ve parçalar için T.S.E.'ce verilen kalite uygunluk belgesi,

4- Asansör: Binalarda insanları ve yükleri bir kabin içinde düşey doğrultuda taşıyan, elektrikle çalışan, hidrolik, pnömatik veya benzeri sistemlerle tahrik edilen bir sistemdir.

5- Asansör Firması: Herhangi bir asansörü komple taahhüt edip, projelendirilen, malzemesini temin edip montajını yapan, işletme ruhsatını alan ve bakımını üstlenen kuruluştur.

6- Asansör Aksamını İmal Eden Firma: Münhasıran asansörde kullanılan aksamdan bir veya birkaçını imal eden kuruluşlardır.

7- Asansör Aksamı: Bir asansörü meydana getiren ve özellikle asansörde kullanılan ve kendi başına bir ünite olan parça ve/veya parçalar topluluğudur.

Bu aksamda bazıları:

a) Tahrik sistemi (motor-makina vb.)

c) Kabin (komple-askı düzeni, iskelet, izolasyon, tampon, halat bağlantıları vb.)

d) Kapı (komple-kilit, fiş, kontak, kasa vb.)

d) Ray

e) Kumanda panosu (Kontaktör, röle, kablo vb.)

f) Sinyalizasyon parçaları (butonlar, sesli ve ışıklı göstergeler vb.)

8- Bakımcı firma: Asansörün emniyetli ve kullanma amacına uygun tarzda çalışmasını temin için hizmet veren kuruluşlardır. Her asansör firması aynı zamanda bakımcı firma vasfına da haizdir.

9- Montaj firması: Sadece asansör firmasına; bu firmanın mesuliyet ve kontrolü altında montaj hizmeti veren, bakım teşkilatı bulunmayan kişi veya kuruluşlardır.

10- Montaj: Asansörü meydana getiren aksam veya parçaları birleştirip, çalışır bir asansör haline getirme işlemidir.

11- Parça: Asansörde kullanılan aksam dışındaki veya aksamı teşkil eden birimlerdir.

12- Asansör kullanıcısı: Asansörden düşey hareket esnasında istifade eden veya asansörü buton vasıtasıyla hareket geçiren kişilerdir.

13- Asansör yapımcısı: Asansör tesisi için asansör firmasıyla sözleşme yapan kişi veya kuruluştur.

14- Elektrik Şeması: Tesis edilecek asansörün tipine göre elektrikli kumanda, kontrol, emniyet sistemleri, sinyal sistemleri ve genel tahrik güç sistemlerini ihtiva eden elektrik akım yolu şemalıdır. Bunlar birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

15- Proje: Yapılacak tesisin hesaplarını, elektrik şemalarını, ölçülerini ve binaya yerleşim şeklini kapsayan komple tasarımdır.

16- Garanti belgesi: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın belirlediği esaslar dahilinde asansörde kullanılan aksam ve parçaların yapım ve montaj hatalarını belli bir süre için ücretsiz düzeltilmesini veya değiştirilmesini taahhüt eden belgedir.

17- İnşaat Mahalli: Yapılarda asansör kabininin çalışacağı kuyu ile tahrik ve kumanda elemanlarının bulunduğu mahaldir.

18- İşletme Ruhsatı: Asansörün standartlara ve yönetmeliğe uygun yapıldığına tevsih eden belgedir.

19- Trafik Hesabı: Bina şekil ve ihtiyaçlarına göre asansörün adet, hız, kapasite, kumanda ve kullanma şekillerini en ekonomik şekilde tespit eden hesap tarzıdır.

20- Yıllık kontrol: Asansörün emniyet ve işletme yönünden standartlara uy-

gun şekilde çalıştığının yılda bir defa yetkili bir mühendis tarafından kontrol edilmesidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Asansör Tesisinin Yapımı ve İşletilmesi

Proje

Madde 4- Asansör projeleri: elektrik ve/veya makina mühendisleri tarafından, tespit edilen esaslara uygun olarak hazırlanacaktır. Projenin hazırlanmasında Türk Standartları esas alınacaktır. Türk Standartları, kapsamı dışındaki işler için de menşe memleket standartları esas alınacaktır. Asansör projeleri mimari proje ile birlikte yapılacak ve mimari projeye esas teşkil edecektir.

Trafik Hesabı

Madde 5- Mimari tabikat projelerinin yapımından evvel, yapımın özellik ve kullanım şartlarına uygun trafik hesabı yapılacaktır.

a) Trafik hesabı, standart kapsamındaki işler için TSE 1812'ye, standart kapsamı dışı işler ve komple ithal işler için ise menşe ülkenin hesap usulüne göre asansör projelerini hazırlayan mühendis tarafından yapılacaktır.

b) Trafik hesabında kabul edilen ana kriterlerin sorumluluğundan bu kriterleri veren mimar, hesap sonucu bulunan asansör sayısı ve karakteristiğinin sorumluluğundan projeyi hazırlayan mühendis sorumlu olacaktır.

Mukavemet Hesabı

Madde 6- a) Yapıyı ilgilendiren mukavemet hesapları:

İnşaatın statik hesabına uygun olmak üzere asansörün makina dairesine, kuyu dibine ve ray tesbit yerlerine gelecek yüklerini miktar ve cinsini gösteren hesaplarıdır.

b) Asansörün imalatını ilgilendiren mukavemet hesapları:

Asansör projelerine uygun, ilgili standartlara göre yapılacak mukavemet hesaplarıdır.

Elektrik Şemaları

Madde 7- Tesisin yapımından sonra, uygulamaya uygun ve o asansöre ait elektrik şemaları bir elektrik mühendisi tarafından tanzim ve imza edilecek ve bu projenin yapımına uygunluğunun sorumluluğunu asansör firması taşıyacaktır. Bu elektrik şemaları işletme ruhsatı müracaatı esnasında verilecektir.

Asansörün Kurulacağı İnşaat Mahalli

Madde 8- Yapılarda asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahalleri, mutlaka; bu yönetmeliğin 5. maddesindeki trafik hesabı sonucunda bulunan sayı ve karakteristiği uygun asansörler için standartları öngördüğü boyutlarda olacaktır.

Madde 9- Asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahallinin;

a) Kat kapıları önündeki sahanlık, varsa Türk Standartlarına, yoksa yabancı standartlara uygun büyüklükte olacaktır.

b) Asansör makina dairesine çıkış merdiveni, binanın ana merdiveni özel liğnde olacaktır.

c) Asansör kuyusunun iç yüzü beton perde değilse toz tutmayacak şekilde perdahlı siva yapılacaktır.

Madde 10- Asansör kuyularının kat kapıları önlerinde alınacak emniyet tedbirleri, asansör montajına başlanıncaya kadar inşaat firmasının sorumluluğundadır.

a) Asansör montajına başlandıktan sonra, asansör kuyusunda inşaat firmasının elemanlarının çalıştığı anlarda inşaat firması, asansör firmasının elemanlarının çalıştığı anlarda asansör firması, diğer zamanlarda ise inşaat firması ile birlikte asansör firması sorumludur.

b) Asansör kuyularının bakım esnasında yeterli derecede aydınlık olabilmesi için, asansör kuyusuna makina dairesinden kumandalı sabit aydınlatma tesisatı yapılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Asansör Aksamının İmalatını ve Asansör Tesisini Yapan Firmaların Uyacakları Usul ve İşlemler

Asansör aksamının imali

Madde 11- Asansör aksamı imalatı yapan firmalar kendi bünyelerinde daimi çalışan elektrik ve/veya Makine Mühendisi bulunduracaklardır.

Madde 12- Asansör aksamı imalatı yapan firmalar, imal ettiği her aksam için aşağıdaki belgeleri almış olmalıdır.

a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan İmalat Sanayii Yönetmeliği dahilinde "İmalat Belgesi"

b) Türk Standartları Enstitüsünden "TSE BELGESİ" veya "TSEK BELGESİ",

Madde 13- Asansör aksamı imalatını yapan firmalar imal ettiği her aksam için;

a) Hatalı imalatın bilabelde değiştirileceğini tevsih eden garanti belgesini parça ile birlikte alıcuya verecektir.

b) İmalatını yaptığı parçanın tamirini yapacak servisi bulunduracaktır.

c) İmalatının kalitesinin bozulduğu hallerde ilgili Bakanlık veya T.S.E.'nin bu husustaki uyarılarına göre kalitesini düzeltecek tedbirleri alacaktır.

Madde 14- Asansör aksamı imalatını yapan firmalar imal ettikleri her aksamın yedek parçası için:

a) İmalatı devam eden aksam için yedek parça stoku bulunduracaktır.

b) İmalatı iptal edilen parça için en az 10 senelik talebi karşılayacak yedek parça stoku bulunduracaktır.

Madde 15- Asansör aksamı imalini yapan firma imal ettiği aksamın kullanıcısı olan firmaya, aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi verecektir.

a) Aksamın asansörde yerine takılmasında, parçanın özelliği icabı dikkat edilmesi gereken hususlarda parça ile birlikte montaj talimatnamesi verecektir.

b) Asansör aksamını imal eden firmalar imal ettikleri aksam için aksam ile birlikte teknik özellikleri içeren kullanma talimatnamesi de verecektirlerdir. (Bu